

Briuselis, 2026 m. birželio 24 d.
(OR. en)

10460/26

Tarpinstitucinės bylos:
2025/0543 (COD)
2025/0544 (CNS)

RECH 277
COMPET 760
IND 408
MI 624
EDUC 266
TELECOM 310
ENER 391
ENV 718
CLIMA 324
AGRI 491
TRANS 414
SAN 473
BIOTECH 77
CADREFIN 287
CODEC 1161

PRANEŠIMAS DĖL „A“ PUNKTO

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Dalykas: Programos „Europos horizontas“ dokumentų rinkinys. 2028–2034 m.
bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa
a) Bendroji programa ir su ja susijusios dalyvavimo bei sklaidos taisyklės
b) Specialioji programa, kuria įgyvendinama programa „Europos
horizontas“
– *Dalinis bendras požiūris*

IVADAS

1. 2025 m. liepos 16 d. Komisija paskelbė pasiūlymus dėl programos „Europos horizontas“ dokumentų rinkinio: EP ir Tarybos reglamento, kuriuo sukurama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ (toliau – bendroji programa)¹, ir Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma specialioji programa, kuria įgyvendinama programa „Europos horizontas“ (toliau – specialioji programa)².
2. Komisijos pasiūlyme dėl bendrosios programos 2028–2034 m. laikotarpiui numatytas 175 mlrd. EUR finansinis paketas einamosiomis kainomis jai įgyvendinti.
3. Siekdama užtikrinti sklandų investavimo kontinuumą, Komisija siūlo nustatyti glaudžią sąsają su Europos konkurencingumo fondu, visų pirma vykdant bendrą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, kuria bus remiamos EKF politikos linijos.
4. Už šiuos pasiūlymus atsakingas Europos Parlamento Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas (ITRE). Pranešėju dėl bendrosios programos paskirtas Christianas Ehleris (PPE, DE), o pranešėju dėl specialiosios programos – René Repasi (S&D, DE).
5. Europos Audito Rūmai nuomonę dėl pasiūlymų pateikė 2026 m. sausio 12 d.³
6. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl pasiūlymų pateikė 2026 m. sausio 22 d.⁴
7. Europos regionų komitetas nuomonę dėl pasiūlymų pateikė 2026 m. gegužės 7 d.⁵

¹ Dok. 12007/25 REV 1.

² Dok. 12005/25 REV 1.

³ Dok. 5280/26.

⁴ Dok. 9403/26.

⁵ Dok. 9391/26.

II. TARYBOJE PADARYTA PAŽANGA

8. 2025 m. rugsėjo 30 d., 2025 m. gruodžio 9 d., 2026 m. vasario 27 d. ir 2026 m. gegužės 29 d. posėdžiuose Konkurencingumo taryba surengė tikslinius politinius debatus dėl su programa „Europos horizontas“ susijusių teminių sričių. Siekiant susitarti dėl Tarybos pozicijos, politiniuose debatuose buvo pateiktos bendros gairės ir aptartos šios temos: moksliniai tyrimai ir inovacijos dvejopo naudojimo srityje, saugumas ir gynyba, būsimos Europos partnerystės, strateginių prioritetų nustatymas ir dalyvių skaičiaus didinimas.
9. Danijos ir Kipro pirmininkavimo laikotarpiais Mokslinių tyrimų darbo grupė išnagrinėjo devynis pirmininkaujančios valstybės narės parengtus abiejų pasiūlymų kompromisinius tekstus.
10. 2026 m. birželio 24 d. posėdyje Nuolatinų atstovų komitetas patvirtino bendro požiūrio tekstus ir paprašė Tarybos viename iš būsimų posėdžių darbotvarkės A punktu susitarti dėl tekstų. Jis taip pat patvirtino šio pranešimo 1 papildyme išdėstytą pareiškimo tekstą ir paprašė Tarybos vieno iš būsimų posėdžių darbotvarkės A punktu to pareiškimo tekstą patvirtinti.
11. Kadangi siūlomos bendroji programa ir specialioji programa yra pasiūlymų, susijusių su daugiamete finansine programa (DFP), rinkinio dalis, visos tekstų nuostatos, darančios poveikį biudžetui arba atitinkančios elementus, kurie yra horizontaliųjų derybų dėl DFP dalis, pateikiamos laužtiniuose skliaustuose, todėl jos nėra įtrauktos į dalinį bendrą požiūrį, kol nepadaryta tolesnė pažanga dėl DFP. Šios nuostatos tekste pateikiamos laužtiniuose skliaustuose. Nuostatos dėl dalyvių skaičiaus didinimo priemonių yra bendros pusiausvyros dalis ir turi būti interpretuojamos atsižvelgiant į dabartinę derybų dėl bendro DFP dokumentų rinkinio padėtį.
12. Pažymėtina, kad nuostatos dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT) ir žinių ir inovacijos bendrijų (ŽIB) nedaro poveikio Tarybos galutinei pozicijai dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT) ir jo žinių ir inovacijos bendrijų (ŽIB), kuri bus nustatyta vėliau, išnagrinėjus būsimą Komisijos pasiūlymą dėl EIT reglamento peržiūros. Šiuo atžvilgiu šio pranešimo 1 papildyme pateikiamas Tarybos pareiškimas.

III. NAGRINĖJIMO EUROPOS PARLAMENTE PADĖTIS

13. Pranešėjų pranešimų dėl bendrosios programos ir specialiosios programos projektai buvo paskelbti 2026 m. kovo 3 d. ir pristatyti 2026 m. kovo 13 d. ITRE komiteto posėdyje, kuriame oficialiai pradėtas komiteto išsamaus tikrinimo ir pakeitimų etapas. ITRE komiteto galutinius pranešimus šiuo metu numatyta priimti 2026 m. rugsėjo 10 d., o balsavimas dėl Europos Parlamento derybų įgaliojimų planuojamas 2026 m. spalio 5–8 d. plenarinėje sesijoje.

IV. PAGRINDINIAI PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS KOMPROMISINIO TEKSTO ELEMENTAI

14. Pagrindinius šio kompromisinio teksto elementus galima apibendrinti taip:
- a) siūlomu **valdymo** modeliu stiprinamas Tarybos ir valstybių narių dalyvavimas programos „Europos horizontas“ strateginių prioritetų nustatymo procese. Procesas prasidėtų nuo Europos mokslinių tyrimų erdvės ir inovacijų komiteto (EMTEK) rekomendacijų dėl MTI gairių. Šios rekomendacijos būtų grindžiamos prognozėmis ir įrodymais pagrįsta analize, kurią, be kita ko, teiktų Komisijos tarnybos. Šiomis EMTEK rekomendacijomis būtų remiamasi Komisijai rengiant daugiametį strateginį dokumentą. Strateginės sudėties Programos komitetas, vykdydamas savo patariamąją funkciją, teiktų rekomendacijas dėl bendros strateginės Programos krypties ir prioritetų ir koordinuotų veiksmus per bendrus posėdžius su Europos konkurencingumo fondo (EKF) generaliniu komitetu, visų pirma dėl II ramsčio;
 - b) **horizontalieji principai** kompromisiniame tekste buvo papildyti dalimis dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo skatinimo, dėl Programos pritaikytojo dvejopo naudojimo požiūrio, dėl standartizuotojo lyčių lygybės įgyvendinimo ir dėl sinergijos su kitomis Sąjungos programomis;

- c) kompromisiniu tekstu sustiprinamos nuostatos dėl **Europos partnerysčių**, suteikiant Tarybai arba jos patariamiesiems organams pagrindinį vaidmenį apibrėžiant partnerysčių sritis ir raginant užtikrinti darnumą su kitomis Sąjungos programomis, visų pirma dėl diegimo veiklos. Tekste taip pat paaiškinami sutartimi įforminti susitarimai, kuriais turėtų būti grindžiamos partnerystės, įnašų rūšys ir sąlygos ir nustatomas tvirtesnis požiūris į gyvavimo ciklą, įskaitant stebėsenos, tarpinio etapo ir laipsniško nutraukimo tvarką. Tekste taip pat numatyta didžiausia II ramsčio suma, kuri turi būti skirta įvairioms partnerystės priemonėms. Partnerystės yra nuoseklaus portfelio metodo dalis ir tikimasi, kad jomis bus remiama visa mokslinių tyrimų ir inovacijų vertės grandinė, įskaitant diegimo veiklą, finansuojamą pagal kitas Sąjungos ir nacionalines programas;
- d) kalbant apie **mokslinių tyrimų saugumą**, kompromisiniame tekste pateikiama speciali apibrėžtis ir specialus straipsnis, kuriame nustatoma su mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla susijusios rizikos nustatymo, vertinimo ir mažinimo sistema. Jame taip pat paaiškinamos priemonės, kurios gali būti taikomos pagrįstais atvejais, siekiant nustatyti, *inter alia*, dalyvavimo apribojimus, su rezultatais susijusius reikalavimus ir papildomas apsaugos priemones. Be to, tomis pačiomis nuostatomis toliau skatinama laikytis rizika grindžiamo ir proporcingo požiūrio viso programos įgyvendinimo metu ir išlaikyti kuo atviresnio ir, prireikus, uždaresnio požiūrio principą;
- e) kalbant apie **I ramstį (Pažangus mokslas)**, tekste pateikiami pakeitimai, susiję su Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) pirmininko darbo tvarka ir kadencija, taip pat su EMTT Mokslo tarybos sudėtimi ir kadencija. Tiek EMTT, tiek programos „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“ atveju ypatingas dėmesys skiriamas ankstyvosios karjeros tyrėjams;

- f) kalbant apie **II ramstį (Bendradarbiaujamieji moksliniai tyrimai ir inovacijos)**, buvo paaiškintas dėmesys **visuomenės komponentui**, įskaitant Programos paramą ES misijų mokslinių tyrimų ir inovacijų dalims ir naujam europiniam bauhausui (NEB), taip pat darnumą su konkurencingumo komponentu. Kompromisiniame tekste taip pat nustatomos nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti subalansuotą požiūrį, kiek tai susiję su bendradarbiaujančių mokslinių tyrimų veiksmams pagal principą „iš apačios į viršų“ ir iš anksto nustatytomis temomis strateginėse srityse;
- g) kalbant apie **III ramstį (Inovacijos)**, išsamiau apibrėžtas **Europos inovacijų tarybos (EIC)** programų vadovų vaidmuo, be kita ko, susijęs su didelės rizikos inovacijų portfelių valdymu. Svarbu tai, kad peržiūrėtame tekste numatyta galimybė **EIC remti ypatingos svarbos giliųjų technologijų inovacijas, daugiausia dėmesio skiriant gynybos prietaikoms**, neviršijant III ramsčio biudžeto apribotos sumos, kartu paaiškinant papildomumą su EKF;
- h) kalbant apie **IV ramstį (Europos mokslinių tyrimų erdvė)**, Tarybai arba jos patariamiesiems organams pavesta nustatyti sritis, kuriose būtų remiamos mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros statybos arba kapitalinio modernizavimo išlaidos. Tekste išsamiau paaiškinamas strateginis atitinkamų infrastruktūros forumų vaidmuo ir nustatomi kriterijai, susiję su naujų pajėgumų įrodymais ir veiksmingu jų įgyvendinimu;
- i) kalbant apie **dalyvių skaičiaus didinimą**, po to, kai pirmininkaujanti valstybė narė iš dalies panaikino skliaustus, kuriuose buvo pateiktos atitinkamos nuostatos, įtraukta papildomų patikslinimų dėl rėmimo priemonių, visų pirma dėl sėkmingų priemonių tolesnio taikymo ir galimo naujų priemonių nustatymo. Kompromisiniame tekste taip pat sustiprinamas tikslas užtikrinti nepertraukiamą mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumų konvergenciją ir tolesnę pažangą visoje Sąjungoje. Daugelio delegacijų nuomone, susitarimas dėl šių nuostatų yra glaudžiai susijęs su dabartine derybų dėl bendro DFP dokumentų rinkinio padėtimi;
- j) kalbant apie **dalyvavimo ir sklaidos taisykles**, patikslinta tinkamumo kriterijų formuluotė, taip pat patobulintos nuostatos dėl pasiūlymų vertinimo;

- k) kalbant apie **komiteto procedūrą**, ji papildyta nagrinėjimo procedūra, taikoma visoms sudėtimis, išskyrus EMTT darbo programą. Įtraukiama nuostata dėl nuomonės nepateikimo, kuria užkertamas kelias priimti įgyvendinimo aktus, kai Programos komitetas nuomonės nepateikia.

III. IŠVADA

15. Tarybos (Transportas, telekomunikacijos ir energetika) prašoma:

- darbotvarkės A punktu pasiekti susitarimą dėl dalinio bendro požiūrio dėl bendrosios programos, išdėstyto dokumente 10464/26;
 - darbotvarkės A punktu pasiekti susitarimą dėl dalinio bendro požiūrio dėl specialiosios programos, išdėstyto dokumente 10465/26;
 - darbotvarkės A punktu patvirtinti šio pranešimo 1 papildyme išdėstytą pareiškimo tekstą.
-